

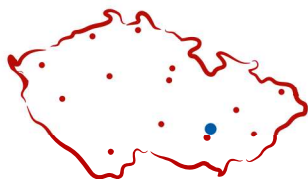

Dřevěný kostel sv. Paraskivy v Blansku

Dřevěný kostelík v Blansku

Text: Ing. Rostislav Novák foto: Ing. Josef Rádek, Vladimír Alexa

Zavítáte-li do průmyslového města Blansko, známého po celém světě železářskými výrobky, zejména pak výrobou umělecké litiny, nezapomeňte zde navštívit také nejstarší dřevěný kostelík sedmihradsko-marmaróšského typu (tzv. rusínské gotiky) u nás. Na území naší republiky se nachází pouze šest památek tohoto slohu, přičemž na Moravě je jen jediná. Jedná se o opravdovou kuriozitu, protože taková stavba by u nás nemohla vzniknout. Je samozřejmostí, že blanenský kostelík je evidován v seznamu kulturních památek ČR. Přibližme si ovšem nejdříve, jak k němu vlastně město Blansko přišlo.

Velké stěhování

Stavba kostelíka, zasvěceného původně sv. Paraskivě, byla započata již v roce 1601 v obci Nižné Seliště, která se nachází na Pod-

karpatské Rusi. Na tom, že k dokončení došlo až po 40 letech, by nebylo zdánlivě nic podivného. Vždyť mnoho kostelů bylo stavěno daleko déle, v závislosti

na společenských poměrech, zejména na dostupných financích. Nižné Seliště však tehdy zasáhla morová epidemie, které podlehla celá vesnice. Pravoslavný kostelík

Budování přemístěného kostela v roce 1936

Slavnostní otevření chrámu v neděli 23. května 1937

tak byl dostavěn až v době, kdy obec získala nové obyvatelstvo, tj. v roce 1641. Věřícím pak sloužil úctyhodných 277 let! Při vzniku Československé republiky v roce 1918 byla k novému státu připojena i Podkarpatská Rus. Obyvatelům se začalo lépe dařit a starý dřevěný kostelík jim přestal vyhovovat. Postavili si tedy nový, tentokrát již kamenný, zatímco dřevěný začal pomalu chátrat. Zajímavostí je, že na Ukrajině není dovoleno tyto stavby obnovovat, a proto by tam objekt buď vyhořel, anebo spadl. Na východě ČSR chátral ještě 10 let, než někoho napadlo

ukázat jej v Brně na Výstavě současné kultury, která se měla konat v roce 1928 na nově budovaném výstavišti. Tento záměr byl však posléze přehodnocen a kostelík, který ještě pořád stál na svém původním místě, byl nabídnut památkovým úřadem brněnské farnosti Církve československé. Ta však nabídku nepřijala a nabídla ji farnosti blanenské. Teprve pak, když tato na nabídku kývla, byl kostel v Nižném Selišti rozebrán tesařským mistrem Michalem Salejčkem a jeho pomocníky, jednotlivé díly očíslovány a naloženy na třináct železničních vagonů, a to včetně

zbytků původního vybavení. Do Blanska pak doputovaly v září roku 1936. S neobvyklým puzzle dojeli i mistři sekery a pily – tesař Salejčuk a šest dělníků z Podkarpatské Rusi, kteří během tří měsíců poskládali kostelík do podoby, v jaké jej můžeme obdivovat dodnes. V Blansku byl postaven na kamenné podzdivce, která stavbu chrání před vzlínající vlhkostí (kvůli tomu se zvýšil i vstup a vnitřní prostor). Slavnostní otevření proběhlo dne 23. května 1937 za účasti olomouckého biskupa Církve československé ThDr. Josefa Rostislava Stejskala.

Soutěž s časopisem Turista

Anketní lístek – vyhraďte s časopisem Turista

Každý čtenář časopisu Turista má možnost vyhrát zajímavou odměnu. Při správné odpovědi na otázku, kterou najdete na následující straně tohoto anketního lístku, můžete získat jednu ze tří cen.

Tento anketní lístek slouží i milovníkům křížovek – napište tajenku křížovky a budete zahrnuti do losování o tři zajímavé knižní publikace. Správné znění tajenky uveďte na následující stranu anketního lístku.

Odpovědi pošlete na anketním lístku na adresu redakce časopisu Turista, Štefánikova 63, 150 00 Praha 5, nebo e-mailem na adresu turista@lideahory.cz do 31. října 2021. Vylosování výherci budou zveřejněni v časopisu Turista 12/2021, ceny jim budou zaslány do konce ledna 2022.